

Rozvíjejte lásku, považujte všechny za své bratry a sestry

→ *Promluva Satja Sái Báby z 3. dubna 2009* ←

*Sladší než cukr, chutnější než tvaroh,
sladší vskutku než med je jméno Rámy.
Neustálé opakování tohoto sladkého jména
dává člověku chuť božského nektaru samotného.
Proto tedy neustále rozjímejte o jménu Ráma!*

(báseň v telugu)

*Bhárát je mateřskou zemí mnoha vznešených duší,
které dosáhly slavného jména a proslulosti na všech kontinentech světa.
Toto je země chrabrých lidí, kteří porazili cizí vládce a dosáhli nezávislosti.
Toto je země, která vyniká v hudbě, literatuře i v ostatních krásných uměních.
Ó, chlapci a děvčata, když jste se narodili v této slavné zemi Bháratu,
je vaší svatou povinností ochraňovat její bohaté kulturní dědictví.*

(báseň v telugu)

Bháraťané (Indové) dnes neznají svou velikost, stejně jako slon nezná svou vlastní sílu. Podrobují se příkazům mahauta, sedne si, když mu poručí, a vstane, když se to po něm požaduje. Stejným způsobem Bháraťané pod vlivem západního vzdělání napodobují západní kulturu. Bháraťané jsou vybaveni velkými schopnostmi a jejich srdce jsou naplněna oddaností. Není mezi nimi nikdo, kdo by nezpíval boží jméno už od svého narození. Pojmenovávají své děti různými jmény Boha, proto pamatují na Boha neustále. V Bháratu neexistuje vesnice, kde by nebyl Rámův chrám. Dokonce i vesničané z maličkých vísek zřizují v malých chýších nebo vesnických přístřešcích svatyně pro Rámu, Lakšmanu a Sítu, aby je mohli pravidelně uctívat.

Již od samého začátku přikládají Bháratané větší důležitost duchovnosti než světským a materiálním záležitostem. Hlavním faktorem, který je odpovědný za mír a pokrok Bháratu, je oddanost Bháratanů Bohu. V současné době je mnoho zemí světa ve spárech velkých problémů a obtíží. Ale Bhárat je od takových potíží velice vzdálen. Lidé Bháratu mohou mít nějaké finanční problémy, ale vedou šťastně své životy zcela oddáni vůli Boha.

Bháratané svěřují svoji důvěru v Já, jakožto základ svých životů, spíše než v materiální vlastnictví, majetek a bohatství. Ve skutečnosti je celý jejich život založen na této důvěře a oni dosahují pokroku bez ohledu na množství obtíží a nedostatku. Když Bháratané zakládají svůj život na důvěře v Já, jak by mohli přikládat jakoukoliv důležitost světským a materialistickým věcem? Dokonce i ve svých každodenních rozhovorech odkazují na své Já, když říkají: „Pouze můj *átmaráma* to ví.“

Neomezujte Rámu nebo Kršnu na jednotlivé jméno nebo podobu. Tato jména jim byla dána po narození. Nenarodili se s nimi. Bháratané pochopili pravdu, že Bůh je obyvatelem lidského srdce. To je důvodem, proč jsou schopni přestát všechny obtíže a utrpení a vést své životy šťastně. „*Sukhaduhkhé samékrtvá lábhálábhau džajádžajau* (Člověk by měl zůstat vyrovnané mysli ve štěstí i v utrpení, v zisku i ztrátě, vítězství i prohře),“ říká Gíta. Radost a bolest jsou součástí lidského života.

Kdykoliv Bháratané musí snášet utrpení a obtíže, považují je za předzvěst štěstí. Dosáhli významných postavení díky takovýmto vznešeným pocitům. Jejich víra v Boha je neotřesitelná, dokonce i když čelí takovým neštěstím jako jsou výbuchy bomb, záplavy a havárie letadel. Ti, jejichž život je založen na víře v Boha, se nikdy nesetkají s bolestí, utrpením a obtížemi. Jejich obtíže přicházejí a odcházejí jako plynoucí oblaka.

Je jisté, že ten, kdo se na tomto světě narodil, jednoho dne zemře. V tomto světě není nic trvalého. Je jen jediná věc, která je trvalá, a to je *átman* neboli Já. Lidé usilují o osvobození, nebe a Vaikunthu, ale dokonce ani ty nejsou trvalé. Jediná věc, která je trvalá, je *átman*, a to je jediná pravda. Na tomto světě můžete vidět tolik tvarů, ale žádný z nich není trvalý kromě *átmana*.

Pojďme nyní pohovořit o Rámájaně. Dašaratha měl tři manželky: Kausalju, Sumitru a Kaikéjí. Kausaljá jako první porodila devčátko, jejíž jméno bylo Šánta. Dašaratha ji dal jednomu ze svých přátel, který ji adoptoval jako svoji dceru. Byla provdána za mudrce Ršjašrngu, který vedl Dašarathovu *jadžňu putrakáméšti*. Když byly za zpěvu manter příslušných pro tuto *jadžňu* nabídnuty do svatého ohně oběti, vyšla z ohně zářivá bytost a předala Dašarathovi nádobu

obsahující *pájasam* (sladký pudink) spolu s instrukcí, aby jej stejným dílem rozdělil mezi své královny.

Dašaratha podle tohoto návodu rozdělil *pájasam* mezi Kausalju, Sumitru a Kaikéjí. Kausaljá a Kaikéjí vzaly svoje díly pudinku do svých vlastních svatyní. Každá z nich byla šťastná, protože si myslela, že její syn bude budoucím králem Ajódhji. Ale Sumitrá neměla žádné takové požadavky. Byla vzorem ctností. Samo její jméno „Sumitrá“ značí, že byla každému dobrou přítelkyní. Vzala svoji misku s pudinkem na terasu a postavila ji na zídku, zatímco si na slunci sušila vlasy. Náhle se snesl dolů orel a misku odnesl. Sumitrá běžela a řekla Kausalje a Kaikéjí o tom, co se stalo. Kausaljá i Kaikéjí přispěchaly na pomoc a rozdělily se s ní o svůj pudink. Kausaljá dala Sumitře polovinu svého dílu a Kaikéjí učinila totéž.

V patřičný čas Kausaljá porodila Rámu, Kaikéjí Bharatu a Sumitrá Lakšmanu a Šatrughnu. Kausaljá a Kaikéjí měly každá jednoho syna, zatímco Sumitrá měla syny dva. Synové Kausalji a Kaikéjí si šťastně hráli ve svých kolébkách, zatímco Sumitřini synové neustále plakali a nepili mléko. Sumitrá neznala důvod jejich pláče. Nakonec šla za mudrcem Vasišthou a řekla mu o své nesnázi. Mudrc Vasištha v meditaci zavřel oči. Jeho jógický zrak mu umožnil poznat pravdu. Řekl Sumitře: „Jelikož jsi pojedla ze svatého pudinku, který ti dala Kausaljá, porodila jsi Lakšmanu, který je *ansou* (části) Rámy. Podobně se Šatrughna narodil z dílu pudinku, který ti dala Kaikéjí. Je tedy částí Bharaty. Dej Lakšmanu po bok Rámovi a Šatrughnu po bok Bharatovi. Pak budou klidně odpočívat.“

Sumitrá udělala, jak jí Vasištha poradil. Oba, Lakšmana i Šatrughna, přestali plakat a začali si blaženě hrát ve svých kolébkách. To bylo základem důvěrného vztahu mezi Rámou a Lakšmanou a Bharatou a Šatrughnou. Oba Sumitřini synové Lakšmana i Šatrughna byli neustále ve společnosti Rámy a Bharaty. Tímto způsobem vyrůstali čtyři Dašarathovi synové obklopeni láskou a štěstím. Sumitrá byla velice šťastná, protože si myslela, že až vyrostou, bude její syn Lakšmana sloužit Rámovi a Šatrughna Bharatovi.

Kde se Ráma narodil? Mnoho lidí má pochybnosti o místě jeho narození. Narodil se v Ajódhji. Bylo město Ajódhjá postaveno obyčejným smrtelníkem? Ne, ne. Bylo postaveno samotným Višvakarmou (božským architektem). Postavil ho takovým způsobem, aby do něj nemohl vstoupit žádný nepřítel. Když Ráma získal Sítinu ruku tím, že na dvoře krále Džanaky napnul tětivu Šivova luku, konala se v Mithile za veliké radosti jeho svatba se Sítou. Lidé z Mithily byli bez sebe štěstím a zpívali veselé písně.

*Vítejte všichni na Rámově svatbě; všichni budeme svědky radostné události.
Mnozí se zde již shromáždili, vyparádění v celé své nádheře.
Dámy jsou ozdobené náhrdelníky z čistých a zářivých drahokamů.
Ráma si dnes vezme překrásnou Sítu, ó, jakou krásnou mají svatbu.
Otec Dašaratha vystrojil velkolepé hostiny.
Všichni vzdělaní mudrci se zde shromáždili v čele s Vasišthou.
Ó, jaké davy se zde shromáždily, aby se radovaly se srdci překypujícími štěstím.
Svatba svatého páru Rámy a Sítu, takový pohled je vskutku vzácný.
Takový pohled zajistí veliký prospěch.
Ráma vyhlíží jako chladivý měsíc v úplňku a Sítá se mu dvojnásobně vyrovná.
Soucitný Ráma, který všechny miluje, udělí svou milost nám všem.
Pojďte se rychle podívat na svatou svatbu Rámy a Sítu.*

(píseň v telugu)

Zdálo se, že veškeré obyvatelstvo Ajódhji přišlo do Mithily, aby bylo svědkem svatby Sítu a Rámy. Zúčastnili se jí Dašaratha, všichni jeho ministři i členové rodiny. Po svatbě všichni odjeli do Ajódhji. Cestou uslyšeli ohromující zvuk. Když se rozhlédli, aby zjistili odkud zvuk pochází, střetli se s Parašurámou, který vyhlížel velice zuřivě. Všichni byli rozrušeni a začali si myslet: „Jaká je to velká překážka po tak nádherné svatební oslavě?“ Dobré a zlé vždy následují po sobě. Po veliké radosti v Mithile je tu nepříjemnost na cestě do Ajódhji. Dašarathu i ostatní přepadl strach.

Parašuráma předstoupil a zeptal se: „Kdo zlomil Šivův luk?“ „To jsem byl já,“ řekl Ráma. „Je-li tomu tak, ukaž, zda můžeš ohnout můj luk,“ řekl Parašuráma a vložil do Rámových rukou svůj luk. Ráma tento luk napnul a vložil do něj šíp levou rukou. Když to Parašuráma spatřil, uctivě jej pozdravil a šel svou cestou. S pocitem štěstí z vítězství všichni dorazili do Ajódhji a zúčastnili se s velkou radostí a nadšením slavností, které se tu pořádaly. Lidé z Ajódhji vesele oslavovali.

Stejně jako matka Sumitrá byla i Lakšmanova manželka Urmilá ženou velkých ctností. Když ji Lakšmana přišel říci, že bude na čtrnáct let doprovázet Rámu do lesa, řekla: „To je tvoje největší štěstí. Považuj Sítu a Rámu za svou matku a otce a služ jim. V Ajódhji máš Kausalju, Sumitru a Kaikéji, ale v lese máš jen jednu matku a to je Sítá. Zapomeň na mě a služ Sítě a Rámovi s naprostým odevzdáním.“ Lakšmana byl velice šťasten, když slyšel od Urmily taková slova, a řekl si pro sebe: „Jakou já to mám ctnostnou ženu!“

Po odchodu Rámy, Lakšmany a Sítu do lesa a po Dašarathově smrti se Bharata vrátil zpět do Ajódhji. Když mu byla nabídnuta koruna Ajódhji, odmítl ji

přijmout a řekl, že se jedná o právo nejstaršího syna, a proto že půjde do lesa a poprosí Rámu, aby se vrátil a vládl Ajódhji. Když vyhledal Rámu, ten mu řekl: „Musíme následovat příkazu našeho otce. Bez toho by byl náš život prázdný.“ Ráma Bharatovi slíbil, že se do Ajódhji zcela určitě vrátí, až uplyne 14 let jeho exilu. Bharata požádal Rámu, aby mu dal svoje sandály, které by umístil na trůn a uctíval je. Bharata po svém návratu do Ajódhji nevstoupil do paláce. Žil v malé chatrči a vedl život odříkání, stejně jako žil Ráma v lese.

Během pobytu Rámy, Lakšmany a Sítu v Paňčavati přišel Rávana v převleku za žebráka a unesl Sítu. Ráma se dostal do velikých potíží, ale všem obtížím čelil s úsměvem. Hanumán šel hledat Sítu na Lanku. Oceán překročil silou božského jména Ráma. Ve skutečnosti může být jakkoli ohromná úloha splněna rozjímáním o Rámově jménu. Bylo to silou Rámova jména, že opice udělaly most přes oceán tak, aby se Ráma se svou armádou mohl dostat na Lanku.

Ráma musel bojovat s Rávanou, králem démonů. V průběhu boje byl Lakšmana zasažen střelou a ztratil vědomí. Ráma byl velice zoufalý a naříkal: „Mohu získat manželku jako je Sítá, ale nemohu získat bratra jako je Lakšmana.“ Nato Hanumán přivedl Sušénu, lékařského odborníka z Lanky, který řekl: „Na jedné hoře v Himálajích roste bylina nazývaná Sandživiní. Když tuto bylinu přineseš, Lakšmana může být oživen.“

Poslali tedy Hanumána, aby donesl bylinu Sandživiní na znovuoživení Lakšmany. Hanumán nevěděl, jak tuto konkrétní rostlinu poznat. Proto zvedl celou horu, na které rostlina rostla, a postavil ji před Rámu. Za pomoci této rostliny byl Lakšmana znovu oživen. Ráma ho objal a řekl: „Lakšmano, můj život bez tebe nemá smysl. Tys byl vždy se mnou a ochraňoval mě mnoha způsoby. Na tomto světě mi není nic dražšího než ty. Ve skutečnosti jsi ty opravdu můj život.“ Ráma nakonec zabil Rávana a osvobodil Sítu z vězení.

Mezitím uplynulo čtrnáct let Rámova vyhnanství. Jak se blížil konec čtrnáctiletého období a Bharata neviděl žádné známky Rámova návratu do Ajódhji, byl připraven obětovat svůj život na hranici. Protože Ráma tuto situaci předvídal, poslal Hanumána napřed, aby Bharatu informoval, že je již na cestě zpět. Bharata byl přešťasten, když slyšel tyto dobré zprávy. Všichni lidé Ajódhji, stejně jako Bharata a s ním celá rodina, nedočkavě očekávali příjezd Rámy.

Když Ráma, Lakšmana a Sítá vystoupili z *pušpaka vimánu**, Bharata a všichni lidé Ajódhji je srdečně vítali. Brzy po Rámově návratu byly učiněny přípravy na

* Rámův létající stroj

jeho korunovaci. Lid Ajódhji byl plný nadšení, že se Ráma stane jejich králem. Studenti právě teď zpívali tuto píseň:

*Kausaljátmadža Ráma čarana,
Vaidéhi prija Ráma čarana,
Hanuman sévita Ráma čarana,
Bharatárčita Šrí Ráma čarana,
Ahaljóddháraka Ráma čarana,
Lakšmana sévita Ráma čarana,
Prašánti níkétana Ráma čarana*

*Vždy uctívejte lotosové nohy Rámy, syna Kausalji,
které jsou drahé Sítě i uctívány Bharatou,
kterým v útočišti Prašánti slouží Lakšmana a Hanumán,
a které vykoupily Ahalju.*

(hlasitý aplaus)

Lakšmana byl přešťasten, když slyšel Rámova laskavá slova. Ráma velice miloval Lakšmanu, více než kdokoli jiný. Podobně i Lakšmana nade vše miloval Rámu. Nikdy se neprotivil Rámovu příkazu. Ve skutečnosti se všichni bratři – Ráma, Lakšmana, Bharata a Šatrughna – velice milovali navzájem. Vládli Ajódhji ve velké jednotě. Nebyl to jen Ráma sám, kdo řídil celé království; všichni bratři mu pomáhali. Rámájana nás učí mnoha lekcím morálky a etiky. Ve skutečnosti všechny postavy tohoto velkého eposu stanoví lidstvu vznešené ideály, aby je následovalo. Jméno Ráma je sladší než cukr, chutnější než tvaroh, vskutku je sladší než med. Existuje něco vznešenějšího než *rámanáma*? Měli bychom tuto pravdu pochopit a rozjímat o jeho jménu den za dnem.

Velké eposy, jako je Rámájana a Mahábhárata, nás učí mnoha morálním a etickým hodnotám. Pravda je mezi těmito hodnotami nejvyšší. *Satjánnásti paró dharmah* (Není větší *dharmy* než přilnutí k pravdě). *Dharma* se rodí ze *satji*, z *dharmy* se vynořuje mír a z míru se vynořuje láska. Kde je láska, tam nemůže být nenávisť. Ten, kdo miluje, bude lnout k nenásilí. *Satja, dharm, šánti, préma* a *ahinsá* je pět základních lidských hodnot. Ten, kdo praktikuje tyto lidské hodnoty, je lidskou bytostí v pravém slova smyslu. Člověk, který postrádá byť i jen jednu z nich, nemůže být nazýván dokonalou lidskou bytostí. Proto rozvíjejte všech těchto pět hodnot.

Bohužel když pohlížíme na současný vývoj, nevidíme pravdu nikde a dokonce ani neslyšíme slovo *dharm*. Proto je člověk obklopen neklidem. Lidé chtějí mír

(*peace*), ale dostávají pouze kousky (*pieces*)! Kvůli tomu, že člověk postrádá mír, vytrácí se v něm láska. Proto bychom měli rozvíjet mír. Jedině pak se v nás rozvine láska. Když v nás láska zakoření, nebudeme mít žádné nepřátele. Pak se všichni stanou našimi přáteli. A proto by měl člověk rozvíjet lásku a považovat všechny za své bratry a sestry. To je hlavní esencí Rámájany.

Jen abych projevila tento princip lásky, vytvořila jsem projekt bydlení v Uríse. Měli bychom se mít rádi a pomáhat si navzájem. Pohroma, která postihla tamní obyvatele, se může přihodit komukoli. Když je učiníte šťastnými, vy budete také šťastní. Proto bychom měli být všichni sjednoceni.

*Ať všichni postupujeme společně,
ať se všichni společně vyvíjíme,
ať všichni zůstaneme sjednoceni
a rozvíjíme inteligenci společně,
ať žijeme společně v přátelství a harmonii.*

(píseň v telugu)

Jen když rozvíjíme společně inteligenci, může nastat jednota. Měli bychom postupovat a pracovat v jednotě. Nikdo by neměl nikoho nenávidět. Když vás na okamžik přepadne jakákoliv myšlenka nenávisti, očistěte ji a od dalšího okamžiku rozvíjejte pocit jednoty. Je to jediné láska, která všechny spojuje.

(Bhagaván zakončil svou promluvu bhadžanem: „Préma mudita manasé kahó Ráma, Ráma, Rám“.)

U příležitosti svátku Rámanavamí, v Prašánti Nilajam dne 3. dubna 2009